

Sygn. akt VIII U 749/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Grażyna Łazowska
Protokolant	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2021 r. w Gliwicach

sprawy W. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość emerytury

na skutek odwołania W. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 stycznia 2021 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) sędzia Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 749/21

UZASADNIENIE

Decyzją z 12 stycznia 2021r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz.1222) z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury ubezpieczonej W. S. i wypłacił wyrównanie świadczenia faktycznie za okres od 1 października 2016r. do 31 marca 2019r. przy uwzględnieniu podstawy obliczenia emerytury nie pomniejszonej o kwoty pobranych wcześniej emerytur. Organ rentowy wskazał, że przy ustalaniu wysokości emerytury uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia jakie miały miejsce od dnia jej przyznania, do 31 marca 2019r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji, jakimi emerytura była objęta oraz zmiany wynikające z załatwienia zgłoszonych wniosków.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona podniosła, że: wyrównanie świadczenia wg jej obliczeń zostało ustalone za okres od 1 października 2016r. do 31 marca 2019r. a nie jak podano w decyzji od 1 czerwca 2019r., nadto nie ustalono wyrównania począwszy od 2013r.; podstawa wymiaru kapitału początkowego winna być przez organ rentowy obliczona z lat 1997 – 2006 ze wskaźnikiem 161,49% a nie z lat 1989 – 1998 ze wskaźnikiem 150,59%; składki i kapitał początkowy zostały zwaloryzowane jedynie do dnia złożenia wniosku o emeryturę z powszechnego

wieku emerytalnego a winny być zwaloryzowane do podjęcia wypłaty tej emerytury; organ rentowy nie wybrał dla ubezpieczonej korzystnego wariantu z tablicy średniego dalszego trwania życia tzn. 208-210 a jest do tego zobowiązany.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł od jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w skarżonej decyzji. Organ rentowy dodał, że faktycznie wyrównanie świadczenia dotyczy okresu od 1 października 2016r., czyli od przyznania emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, a nie od 1 czerwca 2016r., jak omyłkowo wskazano w decyzji skarżonej. Organ rentowy także w sposób szczegółowy wyjaśnił jak kształtowała się wysokość emerytury z powszechnego wieku emerytalnego od 1 października 2016r. przy zastosowaniu art.194j ustawy emerytalnej wprowadzonego ustawą zmieniającą z dnia 19 czerwca 2020r., z uwzględnieniem waloryzacji oraz doliczeń składek.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 7 października 2002r. organ rentowy ustalił kapitał początkowy dla ubezpieczonej W. S. (ur. (...)) i następnie decyzjami z 4 marca 2004r. oraz z 2 września 2013r. ponownie ustalił jego wartość na dzień 1 stycznia 1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy uwzględnił wynagrodzenia ubezpieczonej z 10 kolejnych lat kalendarzowych, to jest od 1 stycznia 1989r. do 31 grudnia 1998r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 150,59%.

Decyzją z 20 czerwca 2008r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 6 czerwca 2008r., na podstawie art. 46 w związku z art. 29 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2021r., poz. 291), w związku z ukończeniem przez ubezpieczoną 55 roku życia i legitymowaniem się okresami składkowymi i nieskładkowymi w wymiarze co najmniej 30 lat. Wysokość emerytury została obliczona na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy emerytalnej.

Decyzją z 18 września 2013r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego od 6 sierpnia 2013r. W związku z wycofaniem wniosku o przyznanie emerytury, organ rentowy decyzją z 2 października 2013r. umorzył postępowanie.

Decyzją z 8 listopada 2016r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, od 1 października 2016r.

Wysokość emerytury została obliczona na podstawie art. 25 ust. 1b i art. 26 ustawy emerytalnej, w tym z podstawy obliczenia emerytury organ rentowy potrącił kwoty wcześniej pobranych emerytur. Wysokość emerytury organ rentowy wyliczył w następujący sposób:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 229612,76 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 670804,14 zł,
- suma kwot pobranych emerytur wynosi 240585,63 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 226,30 m-cy,
- wyliczona emerytura wynosi 2915,74 zł.

Wysokość emerytury: $[(229612,76 + 670804,14) - 240585,63] / 226,30 = 2915,74$ zł.

Organ rentowy zawiesił emeryturę ustaloną tą decyzją, gdyż była ona mniej korzystna od dotychczas pobieranego świadczenia.

W dniu 15 kwietnia 2019r. ubezpieczona na podstawie art. 145a k.p.a. wniosła skargę o wznowienie postępowania i uchylenie decyzji o przyznaniu emerytury i jej obliczeniu z uwzględnieniem art.25 ust.1b ustawy emerytalnej.

Postanowieniem z 30 kwietnia 2019r. organ rentowy wznowił postępowanie w sprawie emerytury przyznanej decyzją z 8 listopada 2016r. na podstawie art.145a i art.149§1 k.p.a. i następnie wydał decyzję z 30 kwietnia 2019r., którą ustalił ubezpieczonej nową wysokość emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, bez dokonywania pomniejszeń wynikających z art.25 ust.1b ustawy emerytalnej, od 1 kwietnia 2019r. i rozpoczął jej wypłatę jako świadczenia korzystniejszego niż emerytura wcześniejsza.

Wyrokiem z 30 października 2019r. sygn. VIII U 1280/19 Sąd Okręgowy w Gliwicach oddalił odwołanie ubezpieczonej od decyzji z 30 kwietnia 2019r.

W pisemnym uzasadnieniu swojego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, odnosząc się do zarzutów ubezpieczonej, że przy ustalaniu wysokości emerytury z powszechnego wieku emerytalnego nie pomniejszonej o kwoty uprzednio pobranych emerytur wcześniejszych, uwzględnił wszystkie zmiany w wysokości świadczenia jakie miały miejsce od dnia jej przyznania do 31 marca 2019r., w tym zmiany wynikające z waloryzacji. Sąd ten stwierdził, także, że przy ustalaniu wysokości emerytury z powszechnego wieku emerytalnego w ww. decyzji organ rentowy prawidłowo przyjął dalsze średnie trwanie życia 226,30 miesięcy według stanu na dzień 1 października 2016r., kiedy ubezpieczonej przyznano prawo do tego świadczenia.

Ubezpieczona wniosła apelację od powyższego wyroku, która została oddalona przez Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z 4 marca 2021r. sygn. III AUa 2490/19.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego oraz akt Sądu Okręgowego w Gliwicach o sygn. VIII U 1280/19 jako okoliczności jednoznacznie wynikające z tych dowodów i nie kwestionowane przez strony.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej W. S. nie zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu była decyzja organu rentowego z 12 stycznia 2021r., którą organ rentowy z urzędu ponownie ustalił wysokość emerytury ubezpieczonej z powszechnego wieku emerytalnego bez pomniejszenia świadczenia o kwoty uprzednio pobranych emerytur oraz wypłacił wyrównanie świadczenia, na podstawie art.194j ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2021r., poz.291), który został dodany z dniem 10 lipca 2020r. przez art.1 ustawy z dnia 19 czerwca 2020r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. poz.1222). Powyższa ustawa zmieniająca dostosowała obowiązujące przepisy ustawy emerytalnej do orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 6 marca 2019r., P 20/16, wprowadzając możliwość obliczenia wysokości emerytury powszechnej bez pomniejszania podstawy jej obliczenia, a więc bez zastosowania art.25 ust.1b ustawy emerytalnej.

Powołany art.194j ustawy emerytalnej stanowi, że:

- kwotę emerytury przyznanej na podstawie art. 24 ubezpieczonemu urodzonemu w 1953r., który wcześniej pobierał emeryturę wymienioną w art. 25 ust. 1b na podstawie wniosku złożonego przed dniem 1 stycznia 2013 r., ustala się ponownie od podstawy ustalonej z zastosowaniem art. 194i.(ust.1);
- przeliczeniu podlega podstawa obliczenia emerytury przyjęta w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury (ust.2);
- do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury, a następnie uwzględnia się kolejne zmiany wysokości świadczenia (ust.3);
- emerytura w ponownie ustalonej wysokości przysługuje od dnia, od którego podjęto wypłatę emerytury przyznanej na podstawie art. 24, a w przypadku gdy prawo do tej emerytury było zawieszony - od dnia, od którego mogłaby być podjęta jej wypłata (ust.4);

- jeżeli ponownie ustalona wysokość emerytury przyznanej na podstawie art. 24 jest wyższa od wypłacanej dotychczas, emerytowi wypłaca się wyrównanie. Kwotę wyrównania stanowi różnica między sumą kwot emerytur, jakie przysługiwałyby w okresie od dnia, o którym mowa w ust. 4, do dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem ich waloryzacji, a sumą kwot wypłaconych w tym okresie (ust.5);

- przepisy ust. 1-5 stosuje się odpowiednio do ponownego ustalenia wysokości renty rodzinnej (ust.6).

Odnosząc się do zarzutów ubezpieczonej, to organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wyjaśnił, że wskutek omyłki w decyzji skarżonej podano, że wyrównanie świadczenia zostało wypłacone od 1 czerwca 2016r., gdy faktycznie dotyczy ono okresu od 1 października 2016r. do 31 marca 2019r. Prawdłowo, bo zgodnie z cytowanym na wstępie rozważań art.194j ust.4 w związku z ust.5 tegoż przepisu, organ rentowy przyznał ubezpieczonej wyrównanie od 1 października 2016r., czyli od dnia, od którego mogłaby być podjęta wypłata emerytury z powszechnego wieku emerytalnego (pierwotnie bowiem prawo do tego świadczenia zostało zawieszona), do 31 marca 2019r., bo już od 1 kwietnia 2019r. decyzją z 30 kwietnia 2019r. ustalono ubezpieczonej nową wysokość świadczenia, bez dokonywania pomniejszeń o jakich mowa w art. art.25 ust.1b ustawy emerytalnej. Rację ma organ rentowy, że nie ma żadnych podstaw do tego, aby ubezpieczonej wypłacić wyrównanie za okres wcześniejszy (od 2013r.), bowiem ubezpieczona nie miała wówczas ustalonego prawa do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego.

Prawdłowo organ rentowy wskazał, że do ustalenia nowej kwoty emerytury przyjmuje się średnie dalsze trwanie życia przyjęte w decyzji o ustaleniu prawa do emerytury z powszechnego wieku emerytalnego, a więc w przypadku ubezpieczonej 226,30 m-cy, co wynika bezpośrednio z ust.3 powołanego przepisu. Brak jest jakichkolwiek podstaw do zastosowania średniego dalszego trwania życia 208 – 210 m-cy, czyli wskaźnika dożycia z 2019r.

Odnosząc się do zarzutu niewłaściwego wyliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego 150,59% z lat 1989 – 1998, zamiast z lat 1997 – 2006, to zarzut ten jest również całkowicie bezpodstawny. Przepis art.174 ust.3 ustawy emerytalnej wskazuje, że podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust.1 i 3 oraz art.18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r. Nie ma więc żadnej możliwości, aby do wyliczenia kapitału początkowego uwzględnić wynagrodzenia przypadające po 31 grudnia 1998r., jak tego domaga się ubezpieczona, bo obowiązujące przepisy wyraźnie możliwość taką wykluczają.

Wreszcie, nie zasługują na uwzględnienie dalsze zarzuty ubezpieczonej dotyczące nie uwzględnienia waloryzacji przy wyliczeniu emerytury z powszechnego wieku emerytalnego. Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie w sposób bardzo szczegółowy i czytelny przedstawił sposób wyliczenia tego świadczenia, według art.194j ustawy emerytalnej, przy wykazaniu przeprowadzonych waloryzacji świadczenia i doliczeń składek, od początku przyznania prawa do emerytury. Wyliczeń tych ubezpieczona w żadnym zakresie nie kwestionowała stąd jej zarzuty zawarte w odwołaniu należy uznać za gołosłowne.

Nadto Sąd zwraca uwagę, że ubezpieczona także we wcześniejszym postępowaniu z odwołania od decyzji z 30 kwietnia 2019r. nie zgadzała się z wyliczeniem emerytury z powszechnego wieku emerytalnego zarzucając, podobnie jak w niniejszej sprawie, że organ rentowy nie uwzględnił waloryzacji tego świadczenia oraz błędnie przyjął średnie dalsze trwanie życia 236,30 miesięcy zamiast 208-210. Zarzutów tych jednak sąd rozpatrujący sprawę nie uwzględnił uznając, że zaskarżona w tamt. postępowaniu decyzja jest prawidłowa i organ rentowy właściwie wyliczył świadczenie odwołującej. W konsekwencji Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z 30 października 2019r. sygn. VIII U 1280/19 oddalił odwołanie ubezpieczonej, a prawidłowość tego wyroku potwierdził Sąd Apelacyjny w Katowicach oddalając apelację ubezpieczonej.

Reasumując, Sąd uznał, że zaskarżona decyzja organu rentowego odpowiada prawu i stąd z mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonej jako bezzasadne.

(-) sędzia Grażyna Łazowska